

Buller och tunga lyft bort i papphylsfabrik

Arbetsplats:	Ahlströmföretagen Svenska AB, Hannabadvägen 15, 285 32 MARKARYD.
Kontaktperson:	Lars-Inge Kristiansson, 0433-120 55
Arbetslivsfondens handläggare:	Olle Lindquist, Kronobergs län.
Skribent:	Rolf Wenander
Sammanfattning:	Ahlströmföretagen Svenska AB tillverkar papphylsor till emballageindustrin och pappersindustrin. Papphylsorna utgör kärnan kring vilken exempelvis papper och plast rullas upp. År 1992 beslutade fabriksledningen att ansöka om pengar från Arbetslivsfonden till ett arbetsplatsprogram. Genom programmet skulle monotona och tunga arbetsmoment tas bort. På det sättet försvann risken för arbetsskador. Arbetsuppgifterna skulle göras tillgängliga för alla oavsett fysisk styrka. Företaget skulle börja med rotation på arbetsuppgifterna.

Bakgrund

År 1966 startade Markaryds Emballage för att tillverka papphylsor för pappers- och emballageindustrin. År 1975 såldes företaget till Ahlströms, ett finskt företag. Lars-Inge Kristiansson är platschef.

Produktionen innehöll tidigare många monotona, tunga, manuella arbeten. Färdigtillverkade papphylsor fick plockas för hand både ur och i maskiner. Lars-Inge Kristiansson och hans medarbetare konstaterade att förslitningsskador började

uppträda i axlar och armar. Men ingen klagade. På ett företag med 15 anställda, är det nästan katastrof om någon stannar hemma för sådana åkommor.

- Det fanns inga lösningar att köpa på problemen, säger Lars-Inge Kristiansson. Vi måste göra allt själva. Med hjälp av maskiner skulle en hel del kunna avhjälpas. Dock var den enda möjligheten att vi tillverkade dem i egen regi. Då hade vi möjlighet att bygga dem exakt efter vårt behov.

Ahlströmföretagen sökte om pengar till sitt förändringsprojekt från Arbetslivsfonden. Olle Lindquist på Arbetslivsfonden hjälpte till att få fram ett arbetsplatsprogram.

Sträckfilmning var ett av många bekymmer. Papphylsorna, lastade på pallar, emballerades i sträckfilm och den hanterades manuellt. Hanteringen skedde på en hög ramp. I ansökan till Arbetslivsfonden föreslogs en förändring, så att golvet sänks och den platta på vilken sträckfilmningen sker, ställs i nivå med övriga golvet.

I produktionslokalen var ljudnivån för hög. Hylsmaskinernas hydraulmotorer var störande. Tillsammans med slagljuden från skärmaskinerna som kapar hylsorna i lagom längder blev arbetsmiljön påfrestande.

På fyra skärmaskiner måste urlastningsmagasinen byggas om för att minska bullret.

Sedan första ansökan om bidrag till arbetsplatsprogram insänts kompletterades ansökan. En metod som rejält skulle dämpa slagljuden från maskinerna hade utprovats. Den önskade fabriksledningen få hjälp av Arbetslivsfonden för att finansiera.

Slutligen beslutade Arbetslivsfonden att bevilja 210 000 kronor till arbetsplatsprogrammet. Ahlströmföretagen räknar med att ha lagt ner över två miljoner kronor för en bättre arbetsmiljö. Då inräknas också de åtgärder som vidtogs innan Arbetslivsfonden kom in i bilden.

Mål

Fabriksledningen ville skapa en god arbetsmiljö och motiverade arbetsuppgifter.

Monotona och tunga arbetsmoment måste bort. Arbetsuppgifterna måste göras tillgängliga för alla, oavsett fysisk styrka. Risk för arbetsskador skulle undanröjas.

- Det blev nödvändigt för oss att underlätta arbetet och få bort de monotona momenten för att vi lättare skulle kunna rekrytera nya medarbetare. Vidare ville vi nå en flexiblare arbetsplats. Inga fysiska hinder skulle få finnas för att utföra ett arbete.

Ansvar och målstyrning för grupper eller individers arbetsuppgifter skulle också beaktas i samband med arbetsplatsprogrammets utformning.

Trivsel och motivation kommer, anser fabriksledningen, att vara viktigare än hög lön för framtidens arbetskraft.

Genomförande

Under 1993 och 1994 genomfördes arbetsplatsprogrammet på Ahlströmföretagen i Markaryd. Vid den här tiden hade ett större möbelföretag i samhället lagt ner sin verksamhet. En skicklig maskinbyggare, Åke Holmqvist, hade blivit arbetslös. Detta fick Lars-Inge Kristiansson reda på.

- Vi hade länge sökt en man med Åke Holmqvists kompetens. Han anställdes för att bland annat arbeta med Arbetslivsfondens arbetsplatsprogram.

Ett nytt mottagningsbord byggdes för en hylsmaskin, en skärmaskin fick nya dämpare, en annan hylsmaskin renoverades och målades om.

En ljudlös knivkap ersatte en bullrig kapsåg på hylsmaskin 4. Samma byte ville Ahlströmföretagen göra på hylsmaskin 6.

En mottagare byggdes för att ta emot papphylsor från pappersmaskin och lägga på pall. Vid hylsskärmaskinen byggdes en maskin som plockade hylsor från pall till skärmaskin.

Slagljuden från maskinerna kunde dämpas genom en ny metod.

Medarbetarna utbildades i att styra maskinerna med datorstöd.

Ahlströmföretagen byggde under 1993 om sträckfilmningen så att den gick automatiskt och allt tungt arbete kring den försvann. Bullret från skärmaskinerna försvann också sedan en ljudlös kap konstruerats.

Under den här tiden byggdes också en ny verkstad, där Åke Holmqvist kunde göra sina nykonstruktioner.

Resultat

Resultatet blev att medarbetare som känt problem med ryggen, inte kände av några problem längre. De tunga lyften försvann.

Susann Gyllström tycker jobbet är mycket roligare nu. Hennes ryggbekymmer har försvunnit.

Ingegerd Fransson behöver inte länge plocka hylsor från skärmaskin direkt i kartonger. Det sker automatiskt, och hon tycker det är bra.

Idor Nilsson jobbar vid en av kaparna. Han har upplevt det väldiga buller som den gamla åstadkom och kände att hans hörsel försämrades. Nu tycker han det är toppen att slippa de höga bullernivåerna. Hans hörsel har till och med blivit bättre.

- Nu kan man placera medarbetare var som helst, maskinerna ska göra jobbet, säger Lars-Inge Kristiansson.

Värdering

- Ytterligare åtgärder behöver vidtas för att ytterligare förbättra arbetsmiljön, säger Lars-Inge Kristiansson. De förbättringarna kommer vi att göra utanför Arbetslivsfondens program. Vi har en plockmaskin som inte kan köras för fullt eftersom den svajar för mycket. Dess gång måste bli

stabilare. Vidare ska det komma en automatisk hylslyft från skärmaskin till pall.

- Man hade nog kunnat göra de här arbetsmiljöbefrämjande åtgärderna utan Arbetslivsfonden, men det hade varit svårare, säger Lars-Inge Kristiansson. Vi hade kunnat köpa nya maskiner, men hur hade resultatet blivit. Kostnaderna hade kunnat bli höga. Genom Arbetslivsfonden fick företaget draghjälp.

- De åtgärder vi genomfört var vi tvungna att göra. Vi hade god hjälp av Rune Giselsson, konsult i arbetsmiljöfrågor i Markaryd.

- Genom Åke Holmqvists insatser i arbetsplatsprogrammet har vi blivit ledande i koncernen i fråga om teknisk utveckling.